

Vikten av närvaro och tid för reflektion: Fördjupningskurs för läkare i samtal vid allvarlig sjukdom

Carina Modéus, specialistläkare onkologi och psykiatri
Helene Reimertz, specialistläkare palliativ medicin

Frågeställning

Hur kan utbildning stödja läkare i att inte bara föra samtal, utan att stanna kvar i dem – och därigenom utveckla förmågan att vara närvarande när livet är som mest skört?

Bakgrund

Samtal vid allvarlig sjukdom (SVAS) berör grundläggande utmaningar i människors liv: sårbarhet, beroende, mening och död. Många samtal sker sent och reduceras till informationsöverföring. Många läkare beskriver en osäkerhet, som inte främst handlar om brist på kunskap, utan om mötet med det som inte går att kontrollera.

Vår utgångspunkt är att uteblivna samtal ofta speglar en rädsla – för att inte räcka till, för att öppna något man inte kan sluta, för att möta det existentiella utan skydd.

Metod

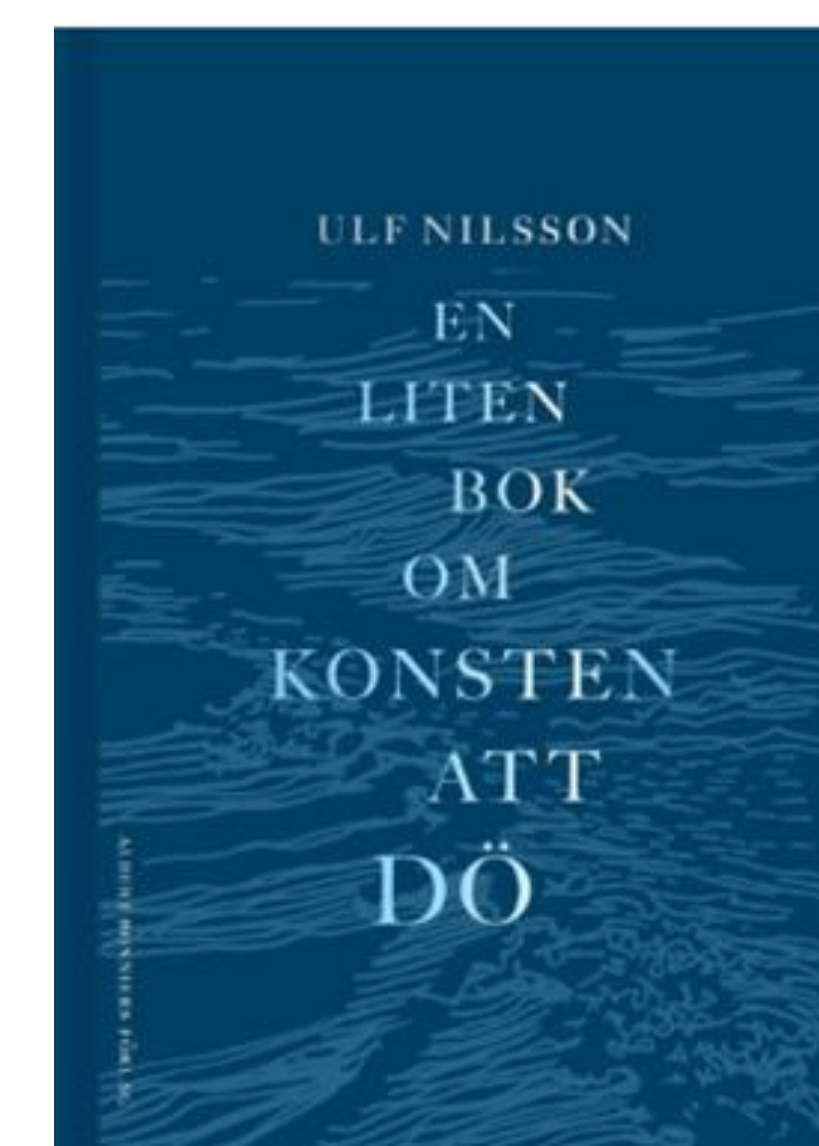
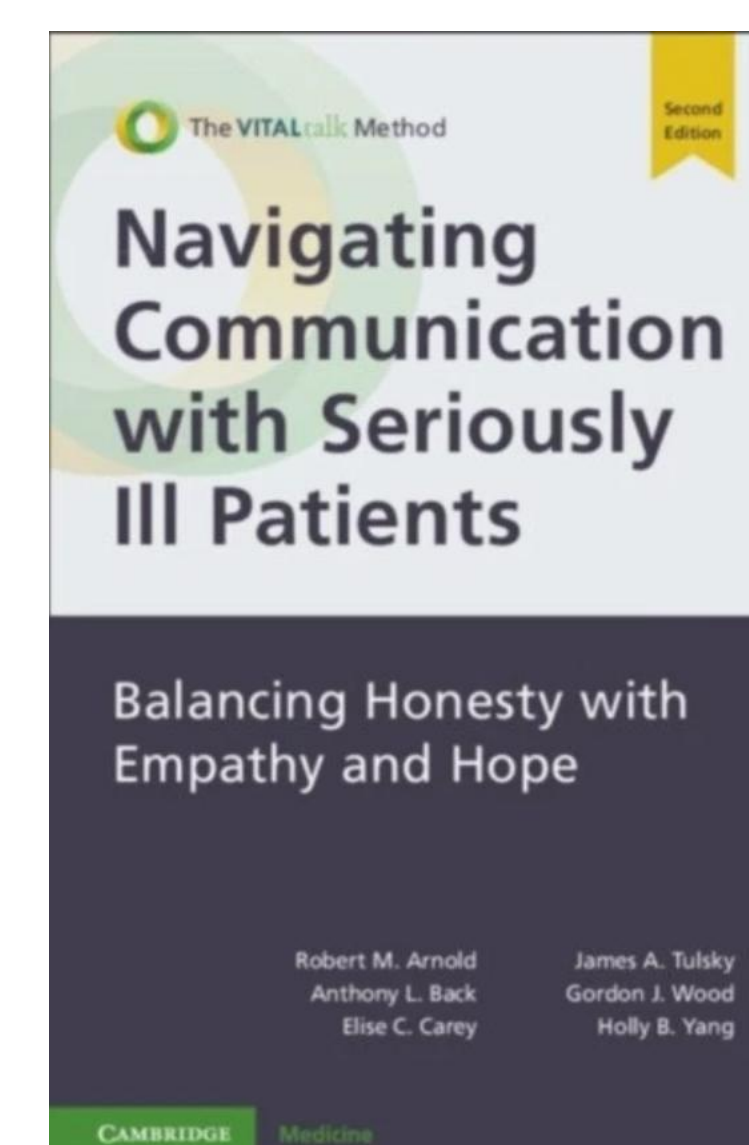
En fördjupningskurs i SVAS genomfördes med en grupp bestående av nio specialistläkare från olika verksamhetsområden vid fyra tillfällen omfattande två timmar per gång.

Teman var:

- Att göra kloka kliniska val vid allvarlig sjukdom,
- Att samtala om allvarlig sjukdom och död
- Att hantera utmanande möten samt
- Att hitta sin roll i SVAS.

Arbetsättet var en strukturerad gruppreflektion med fokus på deltagarnas egna erfarenheter. Utöver det användes narrativ metod.

Kurslitteratur

Resultat

Under kursen iakttogs en ökad insikt hos deltagarna om vikten av att kunna lyssna och hårbärgera. Tryggheten ökade, inte genom fler svar, utan genom större tolerans för osäkerhet. Deltagarna värdesatte att få reflektera med kollegor från olika kliniker.

"Skönt att få landa in, få en grund som jag delar med er andra."

"I samtalen blir jag ännu mer personlig, inte så mycket doktorsroll, mer medmänniska."

"Min rädsla att göra fel är ett viktigt hinder."

Konklusion

Att samtala vid allvarlig sjukdom handlar inte enbart om teknik, utan om modet att vara människa i sin profession.

Vid utbildning om SVAS är det viktigt att värna strukturerad gruppreflektion samt erfarenhetsutbyte mellan deltagare från flera olika kliniker, då det skapade mervärde.